

Stanovisko Výboru regionů Zelená kniha Evropská strategie pro řešení problematiky plastového odpadu v životním prostředí

(2013/C 356/06)

VÝBOR REGIONŮ

- vyzývá Evropskou komisi, aby přijala zákaz ukládání plastů a vysoce hořlavého odpadu na skládky do roku 2020 a zavedla specifické a ambiciózní cíle v oblasti předcházení vzniku odpadu, přípravy na opětovné použití a recyklace plastového odpadu, které by byly harmonizovány ve všech příslušných směrniciích s ohledem na environmentální koeficienty materiálů; s členskými státy by mohly být dohodnuty a sjednány střednědobé cíle a přechodná období;
- žádá Evropskou komisi, aby zvažila financování budoucí infrastruktury, která bude recyklovat plasty efektivně, a přestala financovat skládkování a spalování; financování EU by mělo být určeno pouze pro zařízení k rekuperaci energie, jež patří do soudržného celku opatření pro nakládání s odpady, jehož součástí je dostatečná infrastruktura pro dřívější fáze postupu;
- vyzývá k plnému uplatnění zásady „znečišťovatel platí“ a požaduje, aby Evropská komise prostudovala, jak lze v EU nejlépe uplatnit rozšířenou odpovědnost výrobců. Placení zálohy a povinný sběr výrobků po uplynutí jejich životnosti jsou způsoby, jež by pro určité plastové výrobky a výrobky obsahující plasty měly být zavedeny na úrovni Evropské unie. Režimy platby podle množství u objemného odpadu by měly být podpořeny se způsoby sběru stanovenými místními a regionálními orgány. Kromě podnětů k opětovnému používání by se měl zvážit zákaz bezplatného poskytování plastových tašek;
- zastává mínění, že je důležité v konstrukci využívat omezený počet jednotlivých plastů a nespojovat je s jinými materiály. Jasné označení typu plastu na obalech a výrobcích je důležité k usnadnění opětovného použití a recyklaci; prosazuje, aby se v budoucích konstrukcích povinně využíval určitý objem recyklátu;
- vyzývá k mezinárodní dohodě o zákazu používání dekompozitních plastových mikrokuliček v kosmetice a jiných přípravcích osobní hygieny, aby se zabránilo vstupu tohoto relativně nového zdroje znečištění do potravního řetězce; je přesvědčen, že existují dostatečné důkazy opravňující k výzvě k zákazu plastů rozkládajících se za pomoci oxidačních činidel, dokud další výzkum neprokáže jejich přidanou hodnotu.

Zpravodajka	paní Linda GILLHAM (UK/EA), zastupitelka samosprávného města Runnymede
Odkaz	zelená kniha Evropská strategie pro řešení problematiky plastového odpadu v životním prostředí COM(2013) 123 final

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

1. vítá zelenou knihu o plastovém odpadu v životním prostředí. Optimální nakládání s odpady je v současnosti jedním z největších úkolů, jemuž místní a regionální orgány (MRO) čelí, a to jak při snižování environmentálního dopadu zvýšené tvorby odpadu budováním a financováním infrastruktur pro zpracování a likvidaci odpadu, tak při ochraně přírodních zdrojů;

2. poukazuje na to, že nejvyšší prioritu přesto musí mít předcházení vzniku odpadů. Vedle optimalizace nakládání s odpady představuje největší výzvu komplexní a ambiciózní předcházení vzniku odpadů;

3. v této souvislosti vyzývá k plnému provádění zásady „znečišťovatel platí“, neboť je jednou z nejúčinnějších metod předcházení vzniku odpadu, jež by MRO mohla pomoci splnit cíle v oblasti odpadu a také snížit jejich finanční a organizační zátěž;

4. uznává, že pro zvyšování cílů pro prevenci, sběr a recyklaci je naprosto klíčová účast domácností. MRO jsou schopny občanům poskytnout informace a technické prostředky jednak k přizpůsobení jejich spotřebitelských zvyklostí, jednak k rozšíření sortimentu a jakosti sbíraných materiálů. To se odvíjí od odhodlání přijmout koncepci plastového odpadu coby potenciálně cenného zdroje;

5. upozorňuje na skutečnost, že je třeba se důkladněji zaměřit nejen na plastové odpady z domácností, ale především z průmyslu (např. z výroby vozidel), ze stavebnictví a dalších průmyslových odvětví, neboť tato odvětví spotřebovávají značné množství plastů;

6. připouští, že mezi členskými státy existují rozdíly ve způsobu nakládání s odpady. Z řady důvodů, i pro nesouhlas v veřejnosti, se v mnoha členských státech otálí s investicemi do

zařízení pro nakládání s odpadem kvůli časově náročným procesům budování infrastruktury;

7. vyjadřuje zklamání nad absencí či pomalým tempem strategického plánování na všech úrovních nakládání s odpady: u kroků zaměřených na prevenci a přípravu za účelem opětovného použití a recyklace, systémů sběru, zařízení na zpracování odpadu, tržních iniciativ. Ke vzniku bezpečných trhů může dojít pouze při dostatečném objemu materiálu k recyklaci plastu;

8. vyzývá Evropskou komisi, aby zajistila úplné provedení a vymahatelnost platných právních předpisů EU v oblasti životního prostředí ve všech 28 členských státech. Domnívá se, že v současnosti panuje nedostatek zdrojů na vymáhání a kontrolu;

9. vítá záměr v roce 2014 přezkoumat směrnici o skládkách odpadů. Domnívá se, že součástí přezkumu by měl být zákaz ukládání plastů a vysoce hořlavého odpadu na skládky do roku 2020. VR připouští, že odvětví nakládání s odpady a MRO potřebují čas, investice a jistotu pro vyčlenění prostředků na vhodné infrastruktury pro sběr, třídění, recyklaci a účinné koncové zpracování. Pomalejší členské státy budou zřejmě potřebovat čas na postupné zavedení zákazu, ale zároveň se s veškerým plastovým odpadem musí nakládat jako se zdrojem, jak uvádí Plán pro Evropu účinněji využívající zdroje, aby bylo možné splnit cíle 2020;

10. konstatuje, že méně než 10 % odpadu již skládkuje sedm členských států, zatímco jedenáct členských států stále skládkuje více než 60 % odpadu. Při nakládání s odpadem musí být akceptována specifická hodnota plastů spolu s lepšími a účinnějšími systémy sběru pro minimalizaci znečištění;

11. vyzývá Evropskou komisi, aby v rámci budoucích přezkumů zaujala integrovaný přístup ke všem plastům včetně odpadu z elektrických a elektronických zařízení (OEEZ), vozidel s ukončenou životností a obalů. Cíle rámcové směrnice o odpadech jsou příliš nízké a nejsou zaměřeny konkrétně na plastový odpad;

12. je přesvědčen, že nové cíle zaměřené na plast by měly řešit otázku tonáže, která není vhodným měřicím nástrojem zejména u velmi lehké plastové fólie. V cílech by se měly odrážet environmentální koeficienty materiálů tak, aby bylo možné zvýšit důležitost plastů, které mají tendenci být přehlíženy ve prospěch těžších recyklovatelných materiálů;

13. poznamenává, že všechny členské státy přijaly koncepci energie z odpadu coby legitimní alternativu ke skládkování zbytkového odpadu zbylého po opětovném použití a recyklaci. V této souvislosti opakuje, že financování EU by mělo být určeno pouze pro zařízení k rekuperaci energie, jež patří do soudržného celku opatření pro nakládání s odpady, jehož součástí je nejprve dostatečná infrastruktura pro třídění, čištění a recyklaci sebraného odpadu. Navíc je přesvědčen, že vzhledem k tomu, že plasty poskytují palivo vysoké výhřevnosti, by cíle pro recyklaci plastů měly být stanoveny zvlášť pro jednotlivé materiály na základě zpracovatelské kapacity, aby poptávka po palivech neměla za následek spalování cenných zdrojů;

14. věří, že by se plnění stávajících cílů mělo účinněji vymáhat. Dále podporuje zavedení závazných, specifických a ambiciózních, avšak splnitelných cílů v oblasti předcházení vzniku odpadu, přípravy na opětovné použití a recyklaci plastů (tedy nejen v oblasti snižování množství odpadu ukládaného na skládkách), protože jsou přesněji měřitelné. Tyto cíle by byly harmonizovány ve všech příslušných směrniciích. S členskými státy a MRO, které nedosáhly přesvědčivého pokroku při plnění cílů v oblasti odpadu, by mohly být dohodnuty a sjednány střednědobé cíle a přechodná období. Vedle toho se domnívá, že je třeba stimulovat vysoce kvalitní recyklaci aktivní podporou trhu s recyklovanými plasty a podporovat výrobu materiálů šetrných k životnímu prostředí, aby se snížil objem plastového odpadu v přírodě;

15. žádá, aby zavedení těchto cílů bylo v souladu se zásadami proporcionality, blízkosti a obezřetnosti;

16. je přesvědčen, že tato opatření posunou plastový odpad v hierarchii odpadů a podporuje požadavek Evropského parlamentu na zavedení zákazu skládkování veškerého recyklovatelného odpadu a bioodpadu do roku 2020, avšak varuje před rizikem nárůstu vývozu plastového odpadu mimo Evropu, pokud nedojde k dalšímu rozvoji recyklace plastů v EU;

17. volá po vyšší podpoře recyklace plastů ve všech fázích pro stimulaci oběhového hospodářství. Při počátečním dimenzování by se měla zohlednit nejen recyklace po ukončení životnosti, ale i racionalizace polymerů použitých při výrobě a používání omezeného množství stejnorodých plastů nespojovaných s žádnými dalšími materiály, aby se usnadnilo třídění pro recyklování;

18. vyzývá Evropskou komisi k podpoře zadávání zelených veřejných zakázek s vyššími pobídkami k prevenci, přípravě k opětovnému použití, recyklaci a zvyšování obsahu recyklovaného plastu v novém zboží;

19. žádá Evropskou komisi, aby zvažila financování budoucí infrastruktury, která bude recyklovat plasty efektivně, a přestala financovat skládkování a spalování a zároveň rovněž podpořila trh s plastovým recyklátem, a tím pomohla vytvářet zaměstnanost;

20. uznává, že recyklace materiálů umožňuje Evropské unii dosáhnout vyššího stupně soběstačnosti v oblasti základních surovin, a že rekuperace energie musí zůstat pomocnou metodou v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady, aby byl plně využit potenciál odpadu neukládaného na skládkách a aby nedošlo k vysávání ve prospěch rekuperace energie z odpadu, jak ostatně doporučuje zelená kniha;

21. je pevně přesvědčen, že by systémy sběru odpadu u zákazníka měly být povinné, ovšem měly by být koncipovány tak, aby stimulovaly ke třídění a maximalizovaly využití kvalitních recyklovatelných materiálů. Jde o otázku subsidiarity, a zatímco se směsná suchá recyklace v některých státech ukazuje jako velice účinná, je nutné konstatovat, že metody sběru se liší v městských a venkovských oblastech, ale i v jednotlivých zemích. Ačkoli není praktické uplatňovat jednu uniformní, univerzální politiku, existují důvody k dobrovolné racionalizaci a standardizaci metod sběru;

22. opakuje svůj názor, že mohou existovat možnosti pro spolupráci regionálních orgánů na přeshraničních uzlech pro nakládání s odpady a jejich zpracování u podobných typů nemovitostí, např. výškových obytných budov, pro zajištění účinného řízení toků odpadů a optimálního využití infrastruktury a zdrojů dostupných tomuto odvětví;

23. domnívá se, že je třeba stimulovat vysoce kvalitní recyklaci aktivní podporou trhu s recyklovanými plasty a podporovat výrobu materiálů šetrných k životnímu prostředí, aby se snížil objem plastového odpadu v přírodě;

24. lituje, že současné vykazování cílů využití podle rámcové směrnice o odpadech je založeno na sběru, nikoli na vlastní recyklaci či rekuperaci energie. Je naléhavě nutné vyjasnit definice a nalézt jednotnou metodiku výpočtu účinnosti recyklace;

25. konstatuje, že Evropská komise již zavedla podpůrný program pro deset členských států, které vykazují nižší výkonnost v oblasti nakládání s odpady. Vyjadřuje zklamání nad tím, že rámcovou směrnici o odpadech stále zdaleka neplní ještě 18 členských států;

26. podotýká, že je zapotřebí celé řady opatření, neboť žádný jednotlivý politický nástroj neodkloní odpad ze skládky směrem k recyklaci. Recyklace však není vždy realizovatelnou strategií, pokud je recyklování plastů technicky náročné a ne vždy ekonomicky odůvodněné, a to i z nejlepších environmentálních důvodů;

27. věří, že EU má dobrou pozici, aby mohla ukázat, že je světovou jedničkou v odstraňování plastů ze skládek, a měla by se podělit o osvědčené postupy nakládání s odpady na místní, regionální, celostátní i mezinárodní úrovni. EU by měla podporovat udržitelné iniciativy a zajistit, aby subjekty provádějící recyklaci zasílaly odpad pouze do recyklačních zařízení se stejnými povinnostmi v oblasti nakládání s odpadem, jaká platí pro zařízení v EU. Obchodníci nejsou subjekty provádějící recyklaci a VR vyzývá k přísnějšímu sledování aplikace nařízení o přepravě odpadů;

28. v této souvislosti znovu opakuje, že podporuje vytvoření evropské informační platformy, jež by MRO umožnila výměnu informací o předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi v EU i mimo ni;

29. konstatuje, že plasty mají globální určení, proto budou osvědčené postupy v koncepční fázi v oblasti oprav pro opětovné použití a konstrukce umožňující recyklovatelnost účinné i za hranicemi EU a pomohou zabránit tomu, aby plastové předměty končily jako odpadky v moři;

30. poznamenává, že mnohé spotřební zboží, zejména elektrické a elektronické zařízení, se vyrábí mimo EU a je kvůli vysoké ceně práce v EU následně reexportováno k demontáži, recyklaci či likvidaci. Podle zásady blízkosti VR doporučuje vybudovat infrastrukturu pro recyklaci a opětovné použití v unijním rámci, aby mohly členské státy účinně využívat stávající infrastrukturu pro nakládání s odpady po celé EU a předcházet zbytečnému zdvojení investic. Takto by se plastový odpad mohl zpracovávat v sousedních zemích, aniž by bylo nutné budovat různé druhy recyklačních zařízení v jednotlivých členských státech, a mohla se tak plánovat specifická infrastruktura pro specializované zpracování určitého druhu odpadu po

celé EU bez rizika zdvojení. VR uznává, že by se měly zavést a prosazovat vhodné přeshraniční kontroly pohybu odpadu;

31. je přesvědčen, že dobrovolná akce může být doplňkem legislativy, nicméně bude zapotřebí jisté regulace k zajištění účinného, efektivního, bezpečného a udržitelného rámce pro odpady. VR je však přesvědčen, že předtím, než se uchýlí ke zdanění či zákazům, by měla Evropská komise uvážít osvětová opatření ovlivňující změnu chování spotřebitelů a domácností;

32. požaduje, aby Evropská komise prostudovala, jak lze napříč EU lépe uplatnit rozšířenou odpovědnost výrobců a dovozců, a to zvláště pokud se týká plastových odpadů, neboť nakládání s nimi mají příliš často na starosti místní a regionální orgány. Lepší uplatnění této odpovědnosti by mělo umožnit zavádět na trh výrobky, z nichž je méně plastových odpadů a snáze recyklovatelné plastové odpady. Placení zálohy a povinný sběr výrobků po uplynutí jejich životnosti jsou způsoby, jež by pro určité plastové výrobky a výrobky obsahující plasty měly být zavedeny na úrovni Evropské unie, aby se z místních a regionálních orgánů snálo těžké břímě, a Výbor je přesvědčen, že stojí za to podpořit režimy zpětného sběru u maloobchodníků, ve školách a na pracovištích, kde lze shromáždit kvanta tříděného cenného zdroje, a usnadnit tak recyklaci. Mezi tyto příklady patří i mobilní telefony a náplně do tiskáren;

33. domnívá se, že by režimy platby podle množství u objemného odpadu měly být podpořeny se způsoby sběru stanovenými místními a regionálními orgány, stejně tak jako osvěta veřejnosti a přísnější kontroly odpadových toků, aby se zamezilo tomu, že se (plastové) odpady budou stále častěji spalovat mimo příslušně technicky vybavená zařízení nebo odvážet na nelegální skládky;

34. konstatuje, že existuje prostor pro vytváření systémů zálohování a zpětného odběru v konkrétních případech. Vracení nápojových lahví a obalů se v některých členských státech osvědčilo a poskytuje kvalitní materiál pro recyklaci. To by se mohlo stát cennou alternativou ve venkovských oblastech, kde není oddělený sběr realizovatelný. Sběr plastů jako je PET (polyethylentereftalát) mohou MRO dále podpořit prostřednictvím plánů environmentální udržitelnosti u velkých veřejných akcí v případech, kdy se nevyužívají ekologické alternativy PET lahví;

Ekodesign

35. domnívá se, že konstrukční řešení výrobku je zcela zásadní pro minimalizaci vzniku odpadu. Je přesvědčen, že zatímco se platná směrnice o ekodesignu zaměřuje na spotřebu vody a energie, mohla by její revize nyní rozšířit působnost tak, aby se vztahovala i na ostatní plastové výrobky a aby její součástí byly požadavky týkající se přípravy k opětovnému použití, boje proti zastarávání, opravitelnosti a recyklace s upozorněním pro spotřebitele o trvanlivosti výrobku (např. by výrobek mohl doprovázet „produktový pas“). Návrh výrobku je významný pro spotřebitele i pro orgány odpovědné za odpady, které odpovídají za osud výrobku na konci jeho životnosti. Dobrý návrh výrobku a související obal a demontáž zakládají a z kvalitnější recyklovatelnosti;

36. upozorňuje na trend snižování hmotnosti a zavádění lehkých spotřebitelských obalů (přechod od skla nebo kovu k plastům), což snižuje náklady na dopravu, a tedy emise uhlíku. Uznává, že i když jsou tyto výsledky všeobecně prospěšné, mohou z tohoto trendu velmi těžit výrobci na úkor zvýšených nákladů na sběr a zpracování pro místní a regionální orgány;

37. v této souvislosti považuje za nutné zredukovat druhy plastů (složení plastů), aby bylo možné tavit rozříděné kompatibilní plasty. Patří sem také jasné uvádění druhu plastu na obalech a produktech s cílem usnadnit třídění. Plasty by navíc neměly obsahovat perzistentní organické znečišťující látky (POP) ani chemické látky, které zakazuje nařízení REACH;

38. je přesvědčen, že poučení o udržitelném produktovém designu pro celou dobu životnosti výrobku, včetně nakládání s ním po jejím skončení, uživateli pomůže pochopit skutečnou hodnotu zboží a zabránit zbytečnému mrhání cennými zdroji;

39. vyslovuje se pro povinné stanovení minimálního recyklovaného obsahu v budoucích revizích designu a zároveň chápe, že při využití v některých potravinách či pro účely osobního zdraví jsou nutné specifikované materiálové normy;

40. požaduje postupný zákaz používání nebezpečných směsí v plastových výrobcích, a to současně v nových i recyklovaných výrobcích, aby byla omezena rizika spjatá s jejich používáním a zvýšeny možnosti recyklace. Výbor podporuje doporučení plánu pro Evropu účinněji využívající zdroje, aby do roku 2020 byly všechny látky vzbuzující mimořádné obavy zapsány na seznam REACH, což by umožnilo zaměřit se na dotyčné plastové přídatné látky. V této souvislosti žádá, aby se mimořádná pozornost věnovala mikroplastům a nanočásticím, s nimiž souvisejí nové problémy, které REACH nutně neřeší;

41. žádá, aby byla mimořádná pozornost věnována ekodesignu tiskáren pro trojrozměrný tisk, jejichž rozvoj by mohl mít výrazný dopad na množství i kvalitu vznikajícího plastového odpadu;

Jednorázové plastové výrobky

42. je přesvědčen, že k řešení plastových výrobků s krátkou životností a na jedno použití je zapotřebí kombinovaných opatření včetně opatření k omezení jejich používání a upřednostnění výrobků, jež lze používat opakovaně. Nezodpovědně odhozené prázdné plastové nákupní (odnosné) tašky a láhve ztěžují naši plýtvavou společnost a jsou nákazou našeho životního prostředí. Kromě toho, že zákaz bezplatného poskytování plastových tašek motivuje k jejich opětovnému používání, přináší také pozitivní výsledky v řadě regionů, a mělo by se o něm tedy uvažovat;

43. věří, že dobrovolné iniciativy na celostátní úrovni, včetně odpovědnosti za zpětný sběr u maloobchodníků, by mohly přesunout náklady na manipulaci s některými plastovými odpady z orgánů odpovědných za odpady a životní prostředí na celý hodnotový řetězec. K těmto opatřením musí patřit program vzdělávání spotřebitelů;

44. domnívá se, že zpětný sběr by se mohl stimulovat a rozšířit do dalších často navštěvovaných míst (pracoviště a školy často provozují podobné menší systémy, které jim pomáhají shromažďovat množství dostatečné pro realizaci recyklace);

Biologicky rozložitelné plasty

45. vyjadřuje obavu, že by spotřebitelé mohli být pojmem „biologicky rozložitelné“ uvedeni v omyl, neboť tyto plasty se často biologicky rozkládají pouze v průmyslových kompostovacích zařízeních za vysokých teplot;

46. zdůrazňuje, že je nutné rozlišovat mezi pojmy rozložitelný, biologicky rozložitelný a kompostovatelný. Tyto pojmy se často nesprávně používají a zaměňují. Plast může být rozložitelný, avšak nikoliv biologicky rozložitelný, nebo může být pouze kompostovatelný;

47. je přesvědčen, že u označování pro spotřebitele je zcela zásadní harmonizace a zjednodušení. Obává se však, že některé údaje jsou matoucí či zavádějící a bude možná nutné je odstranit. Údaje o příslušných recyklačních postupech a recyklovaném obsahu by měly být snadno pochopitelné;

48. rovněž se obává, že pojem „bioplasty“ může implikovat „ekologický“ přístup v situaci, kdy biomasa použitá při výrobě nemusí být udržitelná či může zabírat půdu využívanou pro pěstování potravin; je pro podporování a stimulování výzkumu a vývoje bioplastů. Při tom je třeba důsledně dbát na ekologický design, a to s ohledem na suroviny (pokud možno z odpadů), přísady (ekologické a zdravotně nezávadné), opravitelnost (snadno opravitelné), užitkovatelnost, rozložitelnost apod.;

49. proto volá po plném uplatnění stávajících evropských standardizovaných norem pro kompostovatelnost (průmyslovou i domácí), biologickou rozložitelnost a rozložitelnost, jako jsou EN 13432, EN 14995, ale též po ověření jejich platnosti s ohledem na odpovídající prostředí, jako jsou půda, mořská a sladká voda, čističky odpadních vod a anaerobní digesce, aby byl vytvořen celounijní systém označování, který by mezi těmito tvrzeními velmi jasně rozlišoval;

50. vyzývá k mezinárodní dohodě o zákazu používání dekompozitních plastových mikrokuliček v kosmetice v čistících pleťových přípravcích, zubních pastách a jiných přípravcích osobní hygieny, aby se zabránilo vstupu tohoto relativně nového zdroje znečištění do potravního řetězce;

51. obává se, že plast označovaný jako „rozkládající se za pomoci oxidačních činidel“ se za pomoci oxidačních činidel pouze rozpadá, není tedy biologicky rozložitelný. Při rozpadu navíc existuje riziko, že v prostředí zbydou částičky mikroplastu. Bylo zjištěno, že pokud se plast, který se za pomoci oxidačních činidel rozpadá, dostane do recyklačního procesu, znečišťuje a ohrožuje kvalitu recyklovaného materiálu. Opět tedy existují dostatečné důkazy opravňující k výzvě k zákazu plastů rozkládajících se za pomoci oxidačních činidel, dokud další výzkum neprokáže přidanou hodnotu těchto výrobků;

Odpadky v moři

52. souhlasí s tvrzením zelené knihy, že „většinu odpadů nalézajících se v našich mořích a oceánech tvoří plasty“ a že to představuje vážný globální problém. Je přesvědčen, že snížení množství plastů vstupujících do mořského prostředí musí být prioritou všech subjektů aktivních v průběhu životního cyklu plastů;

53. uznává potřebu dalších studií zaměřených na zkoumání zdrojů, způsobů přesunu a výskyt makro- i mikroplastového odpadu v životním prostředí. Je rovněž nutné pochopit dopad těchto mikroskopických částic na mořský život;

54. volá po větší intenzitě monitorování a sběru dat, aby bylo možné posoudit úspěch či neúspěch konkrétních opatření a přispět k možným řešením. Domnívá se, že konkrétní cíl pro snížení mořského odpadu lze stanovit jedině tehdy, budou-li k dispozici přesné údaje o současném objemu odpadu v mořích;

55. vyslovuje se pro strategii o dvou složkách:

(a) vnitrozemskou/pobřežní strategii prevence vstupu plastového odpadu do vodního prostředí;

(b) mořskou strategii zajišťující, že se s odpadem vznikajícím v rámci činnosti na moři či oceánu nakládá odpovědným způsobem.

vnitrozemská/pobřežní strategie spočívá v opatřeních uvedených výše, zatímco mořská strategie spoléhá na lepší uplatňování MARPOL (Mezinárodní úmluvy o zabránění znečišťování z lodí) a dalších úmluv;

56. doporučuje lepší koordinaci a prosazování politik mezi EU a Mezinárodní námořní organizací (agenturou OSN s odpovědností za bezpečnost a zabezpečení lodní dopravy a prevenci znečišťování z lodí);

57. konstatuje, že rámcová směrnice EU o strategii pro mořské prostředí nastavuje cílové hodnoty pro mořský odpad a veškeré nové cíle by měly být v souladu s platnými cíli EU v oblasti odpadu. Mohlo by se uvažovat o specifických cílech pro plast, avšak každý cíl by měl být INTELIGENTNÍ a nikoli jen výzvou ke snížení dané hodnoty. Platné předpisy v oblasti odpadu a zdrojů podle MARPOL se v současnosti musejí lépe vymáhat;

58. uznává roli MRO a jejich partnerů v oblasti osvěty. Povědomí o šíření plastového odpadu v říčním a mořském prostředí je nutným předpokladem pro nápravu a snížení rozsahu tohoto problému. Je zde potřebná podpora vzdělávacích programů ve školách, podpora odpovědného chování v oblasti cestovního ruchu i iniciativy odvětví plastů. Zavedení evropského týdne úklidu či jiné iniciativy za odpovídající publicity může pomoci upozornit na tento problém;

59. podporuje spolupráci mezi MRO a jejich partnery s cílem lépe soustředit cenné „úklidové“ iniciativy. Přestože se v rámci dnů úklidu pobřeží, v odpadkových koších na plážích a při sběru odpadků na pláži sesbírá jen malé procento odpadků, slouží tyto iniciativy k větší osvětě v místních komunitách. Mohly by se podporovat kampaně odvětví rybolovu, při nichž se odlovují odpadky mimo lovné dny, nebo opatření, jejichž cílem je umožnit zbavit se odpadu v nejbližším přístavu, nikoli až v domovském přístavu; v tomto ohledu VR podporuje plány Evropské komise spustit v roce 2014 celoevropský Den úklidu a nabízí svou spolupráci v souvislosti s touto iniciativou;

60. je přesvědčen, že MRO samy nemohou nést náklady na mořský odpad, a vyzývá k lepší spolupráci v rámci členských států na všech úrovních veřejné správy a odpovědných institucí, vodohospodářských orgánů, přístavních orgánů a odvětví nakládání s odpady, s cílem nalézt nákladově efektivní metody prevence vstupu plastového odpadu do mořského prostředí;

61. vyzývá ke zlepšení poznatkové základny prostřednictvím programů podporovaných EU, jako jsou fondy LIFE+ či EFRR, aby se prozkoumal vliv plastového odpadu na půdu i mořské prostředí;

Závěrečné poznámky

62. vyzývá všechny aktéry v rámci odvětví nakládání s odpady, aby spolupracovali na snížení výskytu plastů v životním prostředí a jejich dopadu na něj i na využívání surovin a uznali jejich potenciál coby cenného zdroje energie. Jde o výzvu, neboť plast je levný a univerzálně stále více využitelný v mnoha aplikacích, ovšem jeho trvanlivost vytváří dlouhodobý problém. Ač je stále rostoucí množství nahromaděného plastového odpadu v mořích varovným signálem, obecně se uznává, že většina tohoto nekontrolovaného odpadu pochází z pevniny. Plastový odpad je nepříjemný v jakémkoli prostředí!

V Bruselu dne 8. října 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO